

พฤติกรรมบริโภคเหล้าเบียร์ ของ...คนไทยกับการเลือกตั้ง

วันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2554

คงไม่เป็นการกล่าวที่เกินจริงที่ว่า การเลือกตั้งทุกครั้งในประเทศไทยที่ผ่านมา มีส่วนกระตุ้นยอดขายเหล้าเบียร์เพิ่มขึ้น ดังนั้น นักเลือกตั้งและนักการเมืองควรที่จะต้องมีความเข้าใจธุรกิจเหล้าเบียร์บ้าง ไม่มากก็น้อย ที่อาจกระทบต่อผลการเลือกตั้ง โดยเฉพาะกับการเลือกตั้งที่คาดว่าจะมีขึ้นเร็วๆ นี้

ลองพิจารณาตาม รูปที่ 1 และ 2 พบว่า ตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา หากปีใดที่มีการเลือกตั้งระดับประเทศ ไม่ว่าจะเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) หรือ วุฒิสภา (ส.ว.) ก็ตาม สินค้าแอลกอฮอล์ ทั้ง เบียร์ และ สุรา จะมียอดขายเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในเดือนที่มีการเลือกตั้ง เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันปีก่อนหน้าอย่างชัดเจน

การเลือกตั้งวุฒิสภา เมื่อมีนาคม 2543 เป็นตัวอย่างหนึ่งที่ยืนยันว่า ยอดการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงที่มีการเลือกตั้ง เนื่องจากการที่เป็นการเลือกตั้ง ส.ว. ครั้งแรกของไทย และผู้สมัครไม่ต้องสังกัดพรรคการเมือง การแข่งขันของผู้สมัครเป็นไปอย่างรุนแรงเพื่อชนะการเลือกตั้ง สุราแช่และสุรากลั่นต่างๆ นำมาใช้เป็นเครื่องมือเข้าถึงฐานเสียงอย่างกว้างขวาง ทั้งเลี้ยงทั้งแจก รูปแบบ ต่างๆ

จากกราฟทั้งสอง แสดงให้เห็นว่า นับตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา การบริโภคเบียร์มีการเพิ่มขึ้นทุกปี เทียบกับการบริโภคสุราประเภทต่างๆ ที่ค่อนข้างจะทรงตัว

สังเกตจากการเลือกตั้งทั่วไป ส.ส. เมื่อกุมภาพันธ์ 2548 และ เมษายน 2549 ตัวเลขการบริโภคเบียร์มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นในเดือนที่มีการเลือกตั้งมากกว่า 5% เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า ยิ่งกว่านั้น ยัง ส่งผลให้ปริมาณการบริโภคเบียร์เพิ่มสูงขึ้นในสองเดือนหลังจากการเลือกตั้ง

ส่วนสุรานั้น ตั้งแต่หลังปี 2543 แม้เป็นช่วงเดือนที่มีการเลือกตั้ง ปริมาณการดื่มสุรามีการเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ไม่ได้แตกต่างจากเดือนก่อนหน้าที่มีการเลือกตั้งมากนัก

ดังนั้น การเลือกตั้งสองครั้งที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่า เบียร์ถูกนักเลือกตั้งใช้เป็นสินค้าตัวช่วยสำคัญเพื่อเข้าถึงฐานเสียง คู่กับ สุรา สาเหตุอาจจาก เบียร์ราคาถูกที่ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะนักดื่มหน้าใหม่ คนดื่มประจำเปลี่ยนไปดื่มเบียร์ที่มีแอลกอฮอล์ต่ำ และมีสารอาหารบางชนิดกับร่างกายและเป็นอันตรายต่อสุขภาพน้อยกว่าการดื่มสุราที่มีแอลกอฮอล์บริสุทธิ์สูง

อย่างไรก็ตาม หลังการเลือกตั้งสิ้นสุดลง เหล้าเบียร์ฟรีไม่มีอีกต่อไป แต่ผู้คนยังคงดื่ม ตามธรรมเนียมประเพณีสืบกันไป รวมถึงสังสรรค์หมู่เพื่อนฝูงกัน คงต้องหันกลับไปดื่มทั้งเบียร์ราคาถูกหรือสุราที่มีแอลกอฮอล์สูงราคาต่ำ

ที่เหล้าเบียร์กลายเป็นสินค้าตัวช่วยสำคัญของการเลือกตั้ง เพราะฐานคะแนนจากนักดื่มไทยเพิ่มขึ้นทุกปีมากจนติดอันดับ 5 ของโลก หากนับตามปริมาณแอลกอฮอล์ นักดื่มหน้าใหม่เพิ่มขึ้นปีหนึ่งมากกว่า 2 แสนคน

โครงสร้างภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่บิดเบือนและล้าสมัย ในปัจจุบัน คือสาเหตุที่แท้จริง ที่ทำให้คนไทยดื่มเหล้าเบียร์มากขึ้นทุกปี เพราะทำให้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงราคาถูก กระตุ้นให้มีการแข่งขัน ตัดราคา

ว่าที่ ส.ส. และ ส.ว. ทั้งหลาย น่าลองพิจารณาปรับปรุงให้เป็นระบบการเก็บตามปริมาณแอลกอฮอล์ ที่ใช้เป็นมาตรฐานสากลทั่วโลก นอกจากช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งในครั้งหน้าแล้ว ยังไม่ต้องได้ชื่อว่าเป็นลูกจ้างโรงเหล้า อย่างที่พูดกันมาในอดีต

ภายหลังการเลือกตั้ง รัฐบาลใหม่ สามารถสร้างผลงานได้ทันที ในรายได้เพื่อใช้จ่ายตามงบประมาณ โดยเฉพาะ หากรัฐบาลก่อนหน้า ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดงบประมาณ ซึ่งในปัจจุบัน เครื่อง ต้มแอลกอฮอล์ประเภทสุรากลั่น หลายประเภทได้เต็มเพดาน ดังนั้น ภายหลังการเลือกตั้งอาจมีการปรับขึ้น ตามปริมาณแอลกอฮอล์ ภาษีสุราบางประเภทที่ไม่เต็มเพดานภาษีเพื่อเป็นแหล่งรายได้ของรัฐบาลใหม่เพิ่มมากขึ้น

จะให้อีกกว่านั้น รัฐบาลที่ว่าชาวสะอาดในปัจจุบัน สามารถดำเนินการได้ทันที ทั้งเป็นการเพิ่มรายได้จากภาษีให้กับภาครัฐ ลดและชะลอค่าใช้จ่ายจากโรคภัยจากแอลกอฮอล์ โดยการออกเป็นกฎกระทรวง กำหนดมาตรฐานกลางราคาเดียว สำหรับสุราแช่และสุราหมักทุกประเภท เช่น เบียร์ วิสกี้ เหล้าขาว อื่นๆ เพื่อจัดเก็บภาษี ที่เป็นการเก็บภาษีเสมือนตามปริมาณแอลกอฮอล์ (Synthetic Volume Base Tax)

พงษ์ศักดิ์ สุนทรกุล

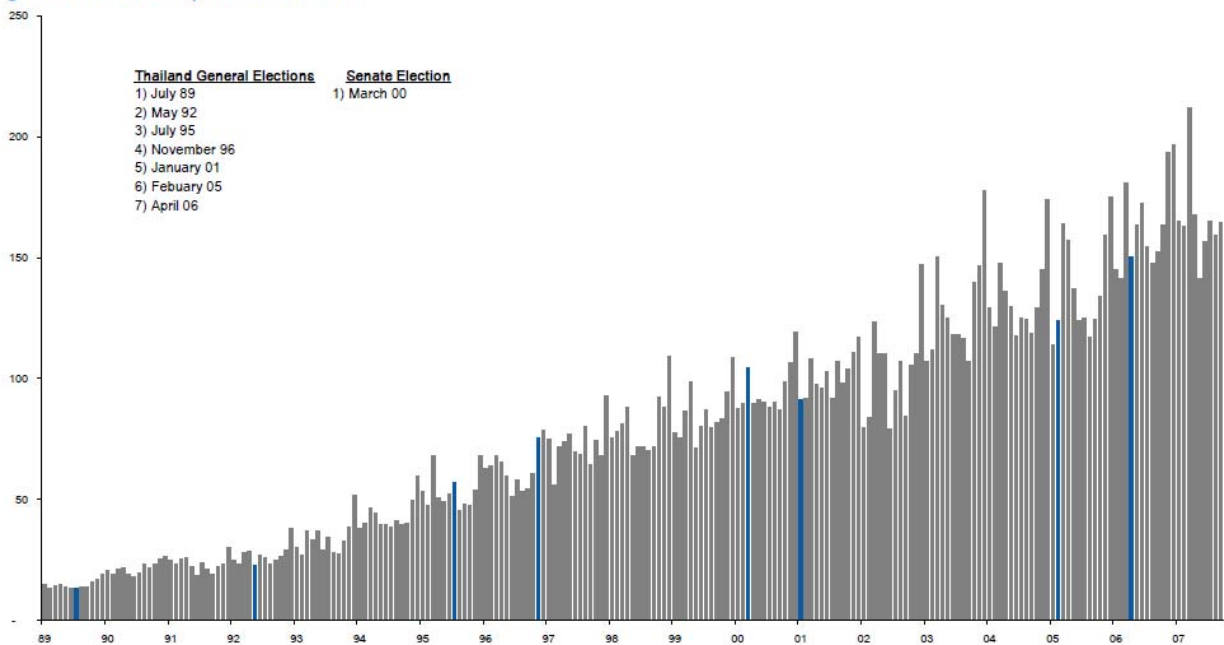
สถาบันบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ

บัญชากร ส่งสัมพันธ์

กรมสรรพสามิต

รูปที่ 1 ปริมาณการบริโภคเบียร์ กับ การเลือกตั้ง ของไทย

Figure 3: Beer consumption and election

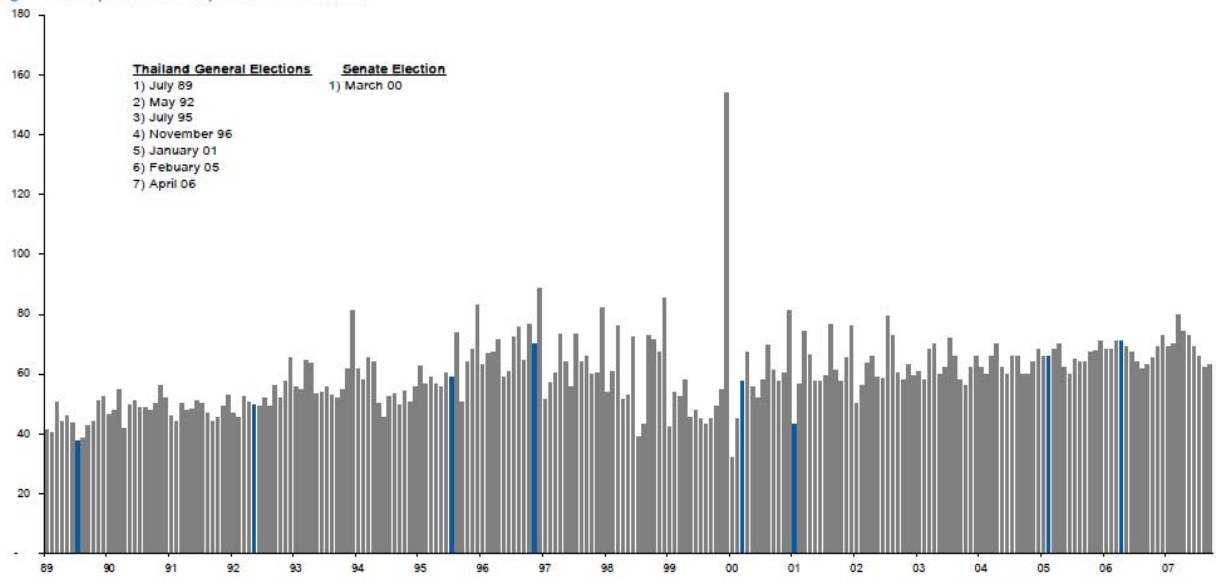

Source: J.P. Morgan estimates.

ทีมา เจพี มอร์แกน

รูปที่ 2 ปริมาณการบริโภคสุรา กับ การเลือกตั้ง ของไทย

Figure 2: Liquor consumption and election

Source: J.P. Morgan estimates.

ทีมา เจพี มอร์แกน